

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Co/18/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8110225120
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8110225120.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členiek senátu JUDr. Zlady Simkovej a JUDr. Jany Burešovej v právnej veci žalobcu T. B., nar. XX.X.XXXX, bytom U. XX, XXX XX B., zastúpeného Mgr. Viliamom Čobirkom, advokátom, Čapajevova 29, 080 01 Prešov, proti žalovanému L. B., nar. X.X.XXXX, C. XX, XXX XX U., zastúpenému JUDr. Marekom Sahuľom, advokátom, Hlavná 111, 080 01 Prešov, o zaplatenie 6.597,- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 20C 232/2010-183 zo dňa 01.12.2014 takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu 1. stupňa.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa

I. Žalobu zamietol.

II. Vyslovil, že o trovách konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

III. Žalobcovi uložil povinnosť nahradiť štátu trovy konania vo výške 146,16 eura na účet súdu, v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Svoje rozhodnutie právne odôvodnil súd prvého stupňa ust. § 657, § 41a ods. 2 Občianskeho zákonníka a ust. § 120 ods. 1, § 125, § 132 a § 153 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej „O.s.p.“).

Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná. Medzi účastníkmi nebolo sporné, že dňa 17.9.2009 bola podpísaná zmluva o pôžičke, na základe ktorej mal žalobca poskytnúť žalovanému sumu 16.597,- eur. Zmluva o pôžičke je reálnou zmluvou (kontraktom), čo znamená, že na uzavretie takejto zmluvy je treba, aby bol odovzdaný predmet pôžičky (peniaze) veriteľom dlžníkovi a to či už fyzickým predaním peňazí alebo napr. bezhotovostným spôsobom. V prípade, že účastníci takéhoto záväzkového vzťahu uzavreli písomnú zmluvu, je k existencii vzniku (platnosti) takéhoto záväzku treba odovzdanie predmetu pôžičky. Ak účastníci síce uzavreli zmluvu o pôžičke v písomnej forme, ale k odovzdaniu predmetu pôžičky (peňazí) reálne (fakticky) nedošlo, potom takto urobený prejav účastníkov zmluvy o pôžičke nezodpovedá skutočnému stavu, ide len o pro forma uzavretú písomnú zmluvu o pôžičke, ktorá je absolútne neplatná. Odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi je teda predpokladom uzavretia zmluvy o pôžičke a základnou povinnosťou dlžníka je vrátiť vec rovnakého druhu, v rovnakom množstve a kvalite. Podľa názoru súdu žalobca neunesol dôkazné bremeno, pokiaľ ide o jej tvrdenie, že odovzdal predmet pôžičky žalovanému. Výsluchom svedkom a ani listinnými dôkazmi nebolo preukázané, že k odovzdaniu finančných prostriedkov došlo. Žalovaný síce podpísal zmluvu o pôžičke a v tejto zmluve bolo uvedené, že prevzal finančné prostriedky, avšak prevzatie finančných prostriedkov poprel a vykonaným dokazovaním nedošlo k preukázaniu odovzdania predmetu pôžičky žalovanému. V danom prípade je rozpor vo výpovedí žalobcu a jeho

manželky, keď žalobca pri svojom výsluchu uviedol, že pri odovzdaní bol prítomný aj notár JUDr. Čuchta, pričom manželka žalobcu najprv uviedla, že k odovzdaniu peňazí došlo v kancelárii notára, neskôr sa opravila, že v priestoroch notárskeho úradu, pričom notár pri odovzdávaní nebol, ale boli pri tom prítomní zamestnanci na notárskom úrade zamestnaní, čo však preukázané nebolo. Rovnako žalobca nepreukázal, že by vôbec sumou, ktorú mal žalovanému odovzdať, disponoval. Naopak z vykonaného dokazovania vyplynulo, že zmluva o pôžičke bola uzatvorená iba „na oko“. Malo ísť o simulovaný právny úkon, ktorým malo dôjsť k predaju časti podniku medzi účastníkmi konania. Túto skutočnosť potvrdzuje jednak to, že nájomná zmluva, týkajúca sa prevádzky podniku, sa žalobcovi skončila dňa 20.9.2009 a novú nájomnú zmluvu uzavrel žalovaný dňa 21.9.2009, teda hneď v nasledujúci deň a taktiež výpoveď svedkyne T.A., ktorá uviedla, že jej žalobca oznámil, že došlo k predaju podniku a žalovaný je nový majiteľ a jej nový zamestnávateľ. To, že žalobca chcel takýmto spôsobom simulovať právny úkon, potvrdil aj svedok L. R., ktorý vypovedal, že mal záujem o prevádzkovanie herne a jedným zo spôsobov ako zaplatiť kúpnu cenu bola aj forma uzavretia pôžičky. Nakoniec sa súd stotožňuje aj s tvrdením právneho zástupcu žalovaného, že je nelogické, aby si žalovaný bral pôžičku od žalobcu, keď v tom čase mala schválený úver vtedajšia družka žalovaného vo výške 22.000,- eur a zároveň dostatok finančných prostriedkov mal aj jeho brat, ktorý ako sám uviedol mu požičal 2.000,- eur a bol mu schopný požičať väčšiu sumu peňazí. Vzhľadom na neunesenie dôkazného bremena žalobcom, že plnenie žalovanému poskytol, súd žalobu zamietol.

Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvého stupňa tak, že bude o nich rozhodnuté po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej v zmysle ust. § 151 ods. 3 O.s.p.

Výrok o trovách štátu odôvodnil súd prvého stupňa ust. § 148 ods. 1 O.s.p. Keďže v konaní bola vyplatená náhrada hotových výdavkov a ušlého zárobku predstavujúca svedočné, súd priznal štátu náhradu trov konania vo výške 146,16 eura a zaviazal žalobcu na jeho náhradu.

Proti tomuto rozsudku včas podal odvolanie žalobca. Namietal, že rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, čím je daný odvolací dôvod podľa ust. § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. Preto žiadal, aby odvolací súd rozsudok zmenil a priznal žalobcovi trovy konania. Žalobca namietal, že odôvodnenie rozsudku je absolútne zmätočné, nakoľko sa v ňom súd zaoberal otázkami, ktoré neboli vôbec predmetom sporu medzi žalobcom a žalovaným, a to platnosťou resp. neplatnosťou právneho úkonu zmluvy o pôžičke. Súd sa nespravoval ust. § 153 ods. 2 O.s.p. tým, že rozšíril predmet konania aj keď na to podľa výsledného znenia zákona nemal právo a tým porušil svoju zákonnú povinnosť. Čo sa týka konania na súde prvého stupňa po tom, čo vec bola zrušená a vrátená na ďalšie konanie uznesením zo dňa 14.11.2013 č.k. 5Co 176/2012-124, namietal žalobca spôsob vykonávania dôkazov pred súdom prvého stupňa. Odvolací súd uložil súdu prvého stupňa za úlohu riadne zistiť skutkový stav v súlade s ust. § 120 O.s.p. vykonať všetky dôkazy navrhnuté účastníkmi konania, ktoré môžu slúžiť na preukázanie právne významnej skutočnosti, ktorej sa ten ktorý účastník dovoláva. Zároveň zaviazal súd prvého stupňa, aby svoje rozhodnutie odôvodnil tak, aby z neho jednoznačne vyplývali dôvody, ktoré by dokladali správnosť jeho rozhodnutia. Ďalšie dokazovanie navrhované právnym zástupcom žalovaného, a to pred súdom aj následne vykonané bolo zjavne mimo rozsahu právneho názoru, ktorý vo svojom uznesení uviedol odvolací súd a vyníma sa aj základnej procesnej zásade Občianskeho súdneho konania, a to zásade hospodárnosti. Zároveň žalobca poukázal na to, že z neplatnosti právneho úkonu vyplýva niekoľko právnych následkov, niektoré z nich nastanú vždy, v tomto prípade ide o tzv. primárne následky, medzi ktoré patria a/ ak právny úkon sledoval vznik nového právneho vzťahu, tento právny vzťah nevznikne, to znamená, že z právneho vzťahu nemôžu vzniknúť ani subjektívne práva a povinnosti, ak teda na základe neplatného právneho úkonu ešte nenastalo plnenie, nie je to už ani potrebné a plnenie nemožno vymáhať súdnou cestou, b/ ak si účastníci napriek neplatnému právnemu úkonu už plnili, vzniká z takéhoto plnenia bezdôvodné obohatenie podľa § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka.

K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný. Navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť a priznať žalovanému trovy odvolacieho konania. Rozhodnutie považuje za správne vydané na základe správne vykonaných dôkazov a v súlade so zákonom. Súd správne posúdil konanie účastníkov, keď zmluvu o pôžičke posúdil ako zmluvu uzavretú ako pro forma, pričom prekryvala inú zmluvu. Okrem toho žalobca nepreukázal, že skutočne poskytol pôžičku.

Odvolačný súd na základe podaného odvolania preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 212 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O.s.p. s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu dňa 15.04.2016 a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Žalobca namieta nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa ust. § 657 Občianskeho zákonníka zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

Zmluvou o pôžičke veriteľ prenecháva dlžníkovi na voľné nakladanie veci určené podľa druhu, najmä peniaze a dlžník sa zaväzuje vrátiť mu po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu. Pojmovými znakmi zmluvy sú: a) prenechanie veci na voľné nakladanie, teda aj na spotrebovanie, b) druhovo určené veci, c) povinnosť vrátiť veci rovnakého druhu, d) určenie času vrátenia.

Odvolačný súd vo svojom zrušujúcom uznesení uviedol, že v konaní o vrátení pôžičky leží na žalobcovi dôkazné bremeno o tom, že plnenie žalovanému poskytol, i o tom, že plnenie bolo poskytnuté na základe zmluvy o pôžičke uzavretej so žalovaným. Rozsah dôkazného bremena, teda okruh skutočností, ktoré musí účastník preukázať, zásadne určuje hmotnoprávna norma, tzn. právny predpis, ktorý je na sporný vzťah aplikovaný. Vzhľadom k tomu, že k pôžičke dochádza na základe zmluvy, bolo na žalobcovi dôkazné bremeno o tom, že žalovanému finančnú čiastku skutočne poskytol, ale i o tom, že poskytnutá čiastka bola plnením v ich právnom vzťahu založeným zmluvou o pôžičke.

Súd prvého stupňa správne podriadil právny vzťah tak ako ho žalobca žaloval pod ust. § 657 Občianskeho zákonníka, ktorý teda správne aplikoval a správne aj vyložil.

Je nepochybné, že odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi je predpokladom uzavretia zmluvy o pôžičke a základnou povinnosťou dlžníka je vrátiť vec rovnakého druhu v rovnakom množstve a kvalite. I odvolací súd má za to, že žalobca neunesol dôkazné bremeno, pokiaľ ide o jeho tvrdenie, že odovzdal predmet pôžičky žalovanému. Výsluchom svedkov ani listinnými dôkazmi nebolo preukázané, že k odovzdaniu finančných prostriedkov skutočne došlo. Zmluva o pôžičke bola podpísaná žalovaným, bolo v nej uvedené, že prevzal finančné prostriedky, avšak prevzatie finančných prostriedkov poprel a vykonaným dokazovaním nedošlo k preukázaniu odovzdania predmetu pôžičky žalovanému.

Odvolačný súd súhlasí so záverom súdu prvého stupňa, že žalobca nepreukázal, žeby sumou, ktorú mal žalovanému odovzdať disponoval. Správny je i záver súdu prvého stupňa, že je nelogické, aby žalovaný bral pôžičku od žalobcu, keď v tom čase mala schválený úver jeho vtedajšia družka vo výške 22.000,- eur a zároveň dostatok finančných prostriedkov mal aj jeho brat, ktorý ako sám uviedol mu požičal 2.000,- eur a bol mu schopný požičať aj väčšiu sumu peňazí.

To znamená, že k vzniku právneho vzťahu zmluvy o pôžičke nedošlo, pretože k vzniku takéhoto právneho vzťahu je potrebné odovzdanie veci dlžníkovi. Samotná zmluva neposkytuje veriteľovi žalobný nárok na odovzdanie predmetu zmluvy. Bez odovzdania peňazí v prípade peňažnej pôžičky nemôže byť právny vzťah účastníkov posúdený podľa ust. § 657 Občianskeho zákonníka.

Na tom nič nemení ani skutočnosť, že sa súd prvého stupňa zaoberal nad rámec predmetu konania otázkou na akom základe došlo k plneniu medzi účastníkmi konania a jeho úvaha smerovala k zmluve uzavretej iba naoko. Odvolací súd k tomu uvádza, že finančné prostriedky vyplatené neboli, preto nebolo potrebné sa zaoberať právnym úkonom, ktorý bol na základe zmluvy o pôžičke simulovaný.

Súd prvého stupňa vo veci správne zistil skutkový stav a správne rozhodol, preto odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa podľa ust. § 219 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa podľa ust. § 224 ods. 4 O.s.p. v rozhodnutí o trovách konania do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.